sen de administratie en de rechterlijke macht. De voorschriften van de nationale strafwetgeving, die de mededeling van het dossier van de strafrechtelijke procedure aan bepaalde personen verbieden, kunnen dus aan de Commissie worden tegengeworpen voorzover diezelfde beperkingen ten aanzien van de nationale administratie gelden.

In zaak 267/78,

COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN, te dezen vertegenwoordigd door G. Olmi, plaatsvervangend directeur-generaal van de juridische dienst, en G. Campogrande, lid van de juridische dienst, als gemachtigden, bijgestaan door G. Gregori, advocaat te Trento, en domicilie gekozen hebbende te Luxemburg bij M. Cervino, juridisch adviseur van de Commissie, Bâtiment Jean Monnet, Kirchberg,

verzoekster,

tegen

ITALIAANSE REPUBLIEK, te dezen vertegenwoordigd door haar ambassadeur A. Maresca als gemachtigde, bijgestaan door O. Fiumara, avvocato dello Stato, en domicilie gekozen hebbende te Luxemburg ter Italiaanse ambassade,

verweerster,

betreffende een verzoek om vast te stellen dat de Italiaanse Republiek de ingevolge artikel 5 EEG-Verdrag en artikel 14 van verordening nr. 2/71 van de Raad van 2 januari 1971 (thans vervangen door artikel 18 van verordening nr. 2891/77 van de Raad van 19 december 1977) op haar rustende verplichtingen niet is nagekomen,

wijst

HET HOF VAN JUSTITIE,

samengesteld als volgt: A. O'Keeffe, president van de Eerste kamer, waarnemend president, A. Touffait, president van de Tweede kamer, J. Mertens de Wilmars, P. Pescatore, Mackenzie Stuart, G. Bosco en T. Koopmans, rechters,

advocaat-generaal: J.-P. Warner
griffier: A. Van Houtte

het navolgende

ARREST

De feiten

De feiten, het procesverloop en de conclusies, middelen en argumenten van partijen kunnen worden samengevat als volgt.

I — De feiten en de schriftelijke procedure

A — De toepasselijke gemeenschapsregeling

Het besluit van de Raad van 21 april 1970 betreffende de vervanging van de financiële bijdragen van de Lid-Staten door eigen middelen van de Gemeenschappen (PB L 94 van 1970, blz. 19) bepaalt in artikel 2 dat de „landbouwheffingen", dat wil zeggen de „heffingen, premies, extra bedragen, compenserende bedragen ... die in het handelsverkeer met niet-Lid-Staten ... zijn vastgesteld ..." als eigen middelen aan de Gemeenschappen worden toegekend.

Volgens artikel 6, lid 1, van dit besluit „worden de eigen middelen van de Gemeenschappen geheven overeenkomstig de nationale wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen, die daartoe in voorkomend geval worden gewijzigd."

Verordening nr. 2/71 van de Raad van 2 januari 1971 houdende toepassing van bovengenoemd besluit (PB L 3 van 1971, blz. 1), vervangen door verordening nr. 2891/77 van de Raad van 19 december 1977 (PB L 326 van 1977, blz. 1), bepaalt in artikel 2, lid 1:

„... een recht geldt als vastgesteld zodra de overeenkomstige vordering door de bevoegde dienst of instelling van de Lid-Staat deugdelijk is geconstateerd."

Artikel 14 van verordening nr. 2/71 (vervangen door artikel 18 van verordening nr. 2891/77) bepaalt:

„1. De Lid-Staten verrichten de verificaties en enquêtes met betrekking tot de vaststelling en het ter beschikking stellen van de eigen middelen ...

2. In dit kader

— verrichten de Lid-Staten aanvullende controles die de Commissie in een met redenen omkleed verzoek van hen kan verlangen;

— betrekken de Lid-Staten de Commissie, op haar verzoek, bij de door hen uitgevoerde controles.

..."

Indien dit betrekken geschiedt door deelneming van door de Commissie gemachtigde ambtenaren aan de door de Lid-Staten verrichte verificaties, dan dienen die ambtenaren daarbij de voorwaarden in acht te nemen welke bij verordening nr. 165/74 van de Raad van 21 januari 1974 (PB L 20 van 1974, blz. 1) zijn bepaald.

B — De feiten

In april 1976 werd de Commissie op de hoogte gesteld van frauduleuze handelingen in het intracommunautaire handelsverkeer, met betrekking tot 6 000 ton boter afkomstig uit derde landen. De waar was van een entrepôt in Rotterdam in 248 vrachtwagenladingen naar Italië vervoerd. De verzending uit de haven was regelmatig geschied, onder de regeling

voor extern communautair douanevervoer. De desbetreffende, zogenoemde T1-documenten waren echter op onregelmatige wijze gezuiverd, hetzij onderweg hetzij in Italië, en vervangen door valse of vervalste documenten voor intern communautair douanevervoer. Daardoor konden aanzienlijke bedragen aan landbouwheffingen worden ontdoken.

Bij brief van 26 juli 1976, ondertekend door het lid van de Commissie Cheysson, werd de Permanente vertegenwoordiger van Italië meegedeeld dat de „inlichtingen" waarover de Commissie beschikte, „een aanvullende controle in de zin van artikel 14 van verordening nr. 2/71" rechtvaardigden. Italië werd niet alleen gevraagd een aanvullende controle te verrichten, doch ook om de Commissie daarbij te betrekken.

Daarop werden te Milaan en Como bijeenkomsten belegd tussen Italiaanse douane-ambtenaren en ambtenaren van de Commissie. Uit een brief van de Commissie van 18 oktober 1976 blijkt dat de hoofddirectie van de Italiaanse douane zich daarbij had verplicht:

— een bijeenkomst met de Guardia di Finanza — de fiscale recherche — te beleggen en de Commissie op de hoogte te stellen van het resultaat daarvan;

— zelf een enquête te openen.

De Commissie legde er de nadruk op dat zij

„de verdere ontwikkeling van de enquête van nabij volgt. Al is het haar praktisch niet mogelijk voortdurend aan het onderzoek deel te nemen, toch acht zij het noodzakelijk dat de opzet en het resultaat van de enquête haar worden meegedeeld: de geconstateerde feiten ... zijn voor de Commissie aanleiding, de andere betrokken Lid-Staten te verzoeken een zelfde verificatie te verrichten als die welke aan Italië is gevraagd."

Bij brief van 20 december 1976 bevestigde de Permanente vertegenwoordiger van Italië de eerste resultaten van het onderzoek; hij deelde mee dat waarschijnlijk verband bestond tussen de onderhavige frauduleuze handelingen en bepaalde handelingen waarnaar sinds 1975 een onderzoek door de Guardia di Finanza gaande was nadat door een toevallige omstandigheid — een verkeersongeval waarin een der betrokken vrachtauto's was verwikkeld — ernstige verdenking was gerezen dat er een grootscheepse ongeoorloofde handel bestond. Aangekondigd werden „... verdere mededelingen, met dien verstande dat de aspecten verband houdende met strafbare handelingen, in laatste instantie tot de bevoegdheid van de justitie behoren."

Een verzoek van de financiële controleur van de Commissie van 24 januari 1977 om een bijeenkomst van de ambtenaren van de Commissie en de Guardia di Finanza, beantwoordde de Permanente vertegenwoordiger als volgt:

„De gevraagde bijeenkomst ... lijkt buiten het kader van de hierbedoelde aanvullende controle te vallen."

Op 22 maart 1977 zond de Commissie de Permanente vertegenwoordiger van Italië een brief, ondertekend door het lid van de Commissie Tugendhat, en luidende als volgt:

„De Commissie deelt u mee dat zij geen genoegen kan nemen met uw antwoord ... (zij) is hierover des te meer bezorgd nu de pers bij herhaling heeft doen blijken van haar belangstelling voor deze zaak en van tijd tot tijd gedetailleerde gegevens bekendmaakt over de voortgang van het strafrechtelijk onderzoek ... De Commissie zal het op prijs stellen

te vernemen welke voortgang is gemaakt bij de vaststelling van de uiteindelijke bestemming van de goederen en de eventuele schatting van het bedrag aan ontdoken dounanerechten of heffingen . . ."

De Permanente vertegenwoordiger antwoordde op 15 juli 1977:

„Toen bleek . . . dat een ander onderzoek van het Ufficio Istruzione Penale te Turijn gaande was, heeft de Italiaanse douane afschrift van de stukken gevraagd . . . (hetgeen werd geweigerd) op grond dat bedoelde stukken onder het geheim van de instructie vielen . . ."

De Permanente vertegenwoordiger trok voorts in twijfel of het verzoek van de Commissie viel

„binnen het kader van de regeling inzake de eigen middelen, daar de tot dusver opgestelde administratieve stukken en politierapporten in feite geen enkele ‚vaststelling' in de zin van de financiële boekhouding bevatten."

Volgens de Italiaanse douane stond vast dat de waar Nederland had verlaten, gedekt door T1-documenten met de vermelding „boter". Onderweg zouden de handelaren de T1-documenten hebben vervangen door vervalste T2-documenten, waarop een andere waar was vermeld. De overlegging van de valse T2-documenten — blijkbaar afgegeven door de douane te Roubaix — had tot gevolg dat geen invoerrechten behoefden te worden betaald en dat de controle aan de Italiaanse grens (Piëmont) kon worden ontdoken; het zou daarbij om 327 vrachtwagens zijn gegaan. De zuiveringsdocumenten betreffende de vervalste T1-documenten bevatten de valse verklaring, dat de goederen te Como (Lombardije) waren ingeklaard; zodoende kon aan de Nederlandse douane het bewijs worden geleverd dat de certificaten waren gebruikt.

De Italiaanse douane zou al bij het begin van het onderzoek de Nederlandse douane erop hebben gewezen dat de zuiveringsdocumenten vals waren. De Nederlandse douane had echter nimmer gereageerd.

Toen ook nieuwe stappen zonder resultaat waren gebleven, stelde de Commissie de Italiaanse staat op 19 januari 1978 „in staat zijn opmerkingen te maken" in de zin van artikel 169 EEG-Verdrag, alvorens een met redenen omkleed advies als bedoeld in dit artikel uit te brengen.

De Permanente vertegenwoordiger antwoordde op 2 februari 1978:

— de verplichtingen van Italië jegens de Gemeenschap zijn beperkt tot handelingen van administratieve aard;

— de controles waarbij de Commissie kan worden betrokken, gelden alleen de vaststelling en het ter beschikking stellen van de eigen middelen, doch niet het bestaan en de aard van de feiten („la sussistenza dei fatti, la cosidetta materialità dei fatti") die nog niet tot de vaststelling van eigen middelen hebben geleid;

— deze vaststelling moet worden gedaan overeenkomstig de voorschriften en binnen de grenzen die door het nationale recht zijn bepaald;

— documenten afkomstig van de diensten van de gerechtelijke politie vallen onder het geheim bedoeld in artikel 230 van het Italiaanse Wetboek van strafvordering.

Bij deze brief waren de volgende bijlagen gevoegd:

— de brief waarin de feiten aan de Nederlandse douane werden meegedeeld;

— de beide beschikkingen waarbij de rechter van instructie te Turijn de verzoeken om afschrift van de stukken afwijst;

— het dienstrapport (segnalazione di risultato di servizio) d. d. 22 november 1976 van de Guardia di Finanza, waaruit blijkt dat het douanekantoor op die datum wist dat 306 partijen boter over de Italiaanse grens waren gebracht, en dat de fiscale recherche de rechter-commissaris had verzocht om een bevel tot inbeslagneming van 29 motorvoertuigen, waarvan 28 in het buitenland waren geregistreerd, en om een bevel tot aanhouding van 10 personen, waaronder 9 buitenlanders, die werden verdacht van diverse misdrijven, waaronder sluikhandel. Het douanekantoor Turijn schatte de waarde van de illegaal binnengebrachte boter op meer dan 4,5 miljard lire en het bedrag der ontdoken heffingen op meer dan 10,3 miljard lire. Bijzonderheden inzake de verdachten en de in beslag genomen voertuigen waren vermeld op een afzonderlijke lijst.

De Commissie zond op 20 april 1978 het met redenen omkleed advies bedoeld in artikel 169 EEG-Verdrag, aan de Italiaanse Republiek. In dit advies werd bijzondere nadruk gelegd op de bevoegdheid van de Commissie om, wegens de voorrang van het gemeenschapsrecht boven het nationale recht, ook diepgaand onderzoek te doen met betrekking tot de feiten die de heffingplicht doen ontstaan, en op de verplichting van de Lid-Staten met alle hun ten dienste staande middelen mee te werken bij het uitoefenen van het controlerecht. Meer in het bijzonder merkt de Commissie op, dat het geheim van de instuctie niet onbeperkt is, aangezien de bepalingen van het nationale recht daarop meer dan één uitzondering maken. Daarom zou de Commissie, die als „rechtstreeks" benadeelde daarbij een direct belang heeft, zonder zich als burgerlijke partij in het geding te voegen, aan het strafgeding te Turijn moeten kunnen deelnemen, ook zonder zich civiele partij te stellen, en de Italiaanse minister van Financiën, die zich via de Avvocatura dello Stato in het belang van de Gemeenschap als civiele partij heeft gesteld, zou alle stukken moeten kunnen verkrijgen en ze aan de Commissie moeten kunnen meedelen.

Bij brief van 7 juni 1978 deelde de Permanente vertegenwoordiging mee dat zij bereid was die documenten toe te zenden waartoe het ministerie van Financiën rechtens toegang had. Deze toezegging geschiedde na een bijeenkomst van vertegenwoordigers van Italië met ambtenaren van de Commissie op 21 juli 1978 te Rome.

Bij brief van 5 oktober 1978 berichtte de Commissie dat zij de haar toegezonden stukken onvolledig en onvoldoende achtte (met name ontbraken gegevens over de juiste inhoud van de tegen elk der verdachten uitgebrachte dagvaarding), en zij verzocht om aanvulling van de documentatie vóór 20 oktober 1978.

Op 7 november 1978 deelde de Permanente vertegenwoordiger van Italië mee, dat de rechter van instructie te Turijn het dossier binnenkort ter griffie zou deponeren en dat de Italiaanse administratie van de financiën dan dus inzage van het gehele dossier kon krijgen, daar het geheim van de instructie dan zou zijn opgeheven.

Op 16 december 1978 diende de administratie der douane een verzoek in bij de

rechter van instructie, waarin zij de inhoud van de brief van de Commissie van 5 oktober 1978 weergaf.

Bij beschikking van 20 december 1978 gaf de rechter van instructie enkel toestemming om een copie te maken van de dagvaarding, zoals deze luidde in de nieuwe formulering van de Procureur van de Republiek. Deze documenten werden aan de Commissie toegezonden en zij zijn opgenomen in bijlage bij het verweerschrift.

Op 19 januari 1979 ontving de Commissie een afschrift van de tegen elk der verdachten uitgebrachte dagvaarding in de definitieve versie.

In februari 1979, dus voordat de rechter van instructie besloot het onderzoek af te sluiten, werd de Avvocatura dello Stato op de hoogte gesteld van de definitieve klacht, opgesteld door de Guardia di Finanza op 16 oktober 1976, en van het requisitoir van het openbaar ministerie. Deze en andere stukken zijn opgenomen in bijlage bij de dupliek.

Intussen had de Commissie op 21 december 1978 het onderhavige beroep ingesteld.

Het Hof heeft, op rapport van de rechter-rapporteur en gehoord de advocaat-generaal, besloten zonder instructie tot de mondelinge behandeling over te gaan.

II — Conclusies van partijen

De *Commissie* concludeert dat het den Hove behage:

a) vast te stellen dat de Italiaanse Republiek, door te weigeren de Commissie te betrekken bij de controle met betrekking tot de vaststelling en het ter beschikking stellen van de eigen middelen van de Gemeenschappen en haar de verkregen resultaten mee te delen, de ingevolge artikel 5 EEG-Verdrag en artikel 14 van verordening nr. 2/71 van de Raad van 2 januari 1971 (thans vervangen door artikel 18 van verordening nr. 2891/77 van de Raad van 19 december 1977) op haar rustende verplichtingen niet is nagekomen;

b) de Italiaanse Republiek te verwijzen in de kosten van de procedure.

Verweerster concludeert dat het den Hove behage:

a) akte te verlenen dat de in bijlage bij het verweerschrift opgenomen stukken eveneens zijn overgelegd;

b) vast te stellen dat de Italiaanse Republiek zich niet schuldig heeft gemaakt aan niet-nakoming van de krachtens artikel 5 EEG-Verdrag, artikel 14 van verordening nr. 2/71 van de Raad en artikel 18 van verordening nr. 2891/77 van de Raad op haar rustende verplichtingen;

c) de Commissie te verwijzen in de kosten.

Bij dupliek concludeert de *Italiaanse Republiek* dat het den Hove behage:

a) akte te verlenen dat de in bijlage bij de dupliek opgenomen documenten eveneens ter beschikking van de Commissie zijn gesteld;

b) vast te stellen dat het geding haar belang heeft verloren, en/of

c) in allen gevalle te verklaren dat de Italiaanse Republiek zich niet schuldig heeft gemaakt aan niet-nakoming van de krachtens artikel 5 EEG-Verdrag, artikel 14 van verordening nr. 2/71 van de Raad en artikel 18 van verordening nr. 2891/77 van de Raad op haar rustende verplichtingen.

III — Middelen en argumenten van partijen

A — De *Commissie* merkt in haar verzoekschrift allereerst op dat de haar in

verordening nr. 2/71 toegekende controlebevoegdheid ten doel heeft haar in staat te stellen tot het verrichten van de in artikel 155 EEG-Verdrag bedoelde institutionele taken:

— zich ervan overtuigen dat de Lid-Staten zich nauwkeurig en tijdig kwijten van de terzake op hen rustende verplichtingen, dat wil zeggen de verplichting alle bedragen vast te stellen die als eigen middelen zijn verschuldigd, en deze in volle omvang ter beschikking van de Commissie te stellen, alsmede de verplichting mee te werken aan de vaststelling van alle op hun grondgebied voorgevallen feiten die eigen middelen van de Gemeenschap doen ontstaan, en bijgevolg aan het verrichten van de nodige verificaties en onderzoeken om eventuele ontduiking te voorkomen en aan het licht te brengen;

— erop toezien dat eventuele andere bevoegde nationale diensten de nodige maatregelen nemen om de inning van de rechten te verzekeren;

— de controles door de verschillende nationale diensten die bij een zelfde onderzoek zijn betrokken, coördineren;

— tijdig uit de frauduleuze handelingen de lering trekken die kan leiden tot verbetering van de regeling en de controlemethoden.

De Commissie betoogt dat haar controlebevoegdheid zich uitstrekt tot alle werkzaamheden van de Lid-Staten. Dit blijkt:

— uit de letter van de bepalingen waarin de controle wordt geregeld (zie artikel 14 van verordening nr. 2/71). Er wordt geen enkele beperking gesteld aan de omvang van deze controles, die dus betrekking hebben op de gehele verificatie- en onderzoekactiviteit van de staat, zoals blijkt uit het laatste lid van genoemd artikel 14, waarin met betrekking tot de door de Commissie voor het verrichten van de controles gemachtigde functionarissen wordt gezegd dat zij beschikken over „bevoegdheden tot onderzoek" en dat zij „worden ingeschakeld in het kader van de in dit artikel bedoelde verificaties"; hierbij worden dezelfde bewoordingen gebruikt voor de algemene controle-activiteit van een Lid-Staat en voor de aan de Commissie opgedragen controlewerkzaamheden. Anderzijds bevestigen de overwegingen en het dispositief van verordening nr. 165/74, dat de bevoegdheid van de Commissie zich uitstrekt over alles wat de Lid-Staat doet bij de vaststelling van de belastbare feiten, en over alle handelingen en feiten die grond opleveren voor de inning van eigen middelen die dateren van vóór de formele vaststelling bedoeld in artikel 2 van verordening nr. 2/71;

— uit het stelsel van de bevoegdheidsverdeling tussen de Lid-Staten en de Commissie en het doel waartoe aan deze laatste controlebevoegdheden zijn toegekend. Terwijl dus de vaststelling, de inning en de verificatie van de middelen die op het grondgebied van een Lid-Staat ontstaan, aan de betrokken Lid-Staat zijn opgedragen, wordt tegelijkertijd de bij artikel 155 EEG-Verdrag aan de Commissie gegeven opdracht bevestigd om zorg te dragen voor de behartiging van de belangen zowel van de Gemeenschap als van de gezamenlijke Lid-Staten.

Alleen door controles vanaf de vaststelling van de belastbare feiten tot het ter

beschikking stellen van de geïnde middelen, kan de Commissie zich deugdelijk en tijdig van haar taak kwijten en de controle- en verificatiewerkzaamheden van de verschillende Lid-Staten coördineren wanneer, zoals in casu, de onregelmatige handelingen zich op het grondgebied van meer dan een Lid-Staat hebben voorgedaan; alleen dan kan zij tijdig de leemten in het systeem ontdekken en voortdurend nagaan of de communautaire regelingen volstaan om de door de wetgever nagestreefde doeleinden te verwezenlijken, en tenslotte tijdig het initiatief nemen om bedoelde bepalingen te verbeteren en aan te passen aan de realiteit van de praktijken waarvan de handelaren zich bedienen.

Verordening nr. 2/71 zegt nergens dat de Commissie geen controle zou kunnen uitoefenen in de stadia die voorafgaan aan de vaststelling of die volgen op het instellen van een strafvervolging. Er bestaat trouwens geen enkele reden om de Commissie het recht te ontzeggen haar controlebevoegdheden uit te oefenen wanneer een strafvervolging wordt ingesteld, een vervolging die in alle gevallen van ernstige fraude inzake douanerechten of landbouwheffingen noodzakelijk is. Anders zou ieder toezicht van gemeenschapswege juist in de ernstigste gevallen, waarin zo snel mogelijk moet worden opgetreden, onmogelijk worden gemaakt.

Daarenboven stellen de bepalingen van verordening nr. 2/71 op grond van het beginsel van de voorrang van het gemeenschapsrecht ipso jure alle daarmee strijdige nationale bepalingen buiten toepassing, ook — zo er inderdaad sprake is van tegenstrijdigheid — die van het wetboek van strafvordering.

De stelling dat de Italiaanse staat, met een beroep op nationale bepalingen inzake de geheimhouding van stukken het gerechtelijk vooronderzoek betreffende, kan weigeren de Commissie de inlichtingen te verstrekken die deze met het oog op haar controlebevoegdheid behoeft, mist volgens de Commissie iedere grond.

Uit artikel 223 EEG-Verdrag volgt dat een Lid-Staat die zich enkel aan zijn communautaire verplichting tot samenwerking kan onttrekken en kan weigeren de door de instellingen van de Gemeenschap gevraagde gegevens te verstrekken, wanneer het gaat om gegevens waarvan de verspreiding schadelijk kan zijn voor de wezenlijke belangen van zijn veiligheid. Doch hiertoe behoren niet gegevens uit gerechtelijke dossiers die onder het geheim van de instructie vallen (zie de Italiaanse wet nr. 303 van 24 oktober 1977 — instelling en organisatie van de inlichtingen en veiligheidsdienst en de regeling betreffende het staatsgeheim).

Volgens de Commissie vormt het geheim van de instructie in de Italiaanse strafprocedure de meest tastbare uitdrukking van het strikt inquisitoire karakter van het geldende wetboek, dat in het bijzonder ten doel heeft de met het onderzoek belaste organen de mogelijkheid te bieden zonder inmenging van buiten en onder de gunstigste voorwaarden alle bewijsstukken te vergaren en toegang te hebben tot alle bewijsbronnen die tijdens het onderzoek naar de juistheid van de telastlegging worden aangeboord.

Zouden evenwel de Italiaanse autoriteiten alle dossiers en stukken betreffende in Italië ingestelde strafvervolgingen ter zake van misdrijven die in wezen bestaan

in de ontduiking van rechten behorende tot de eigen middelen van de Gemeenschap, ter beschikking hebben gesteld, dan zouden zij daarmee, aldus de Commissie, de doelstellingen met het oog waarop dergelijke stukken ingevolge het nationale recht onder de geheimhoudingsplicht vallen, geenszins in gevaar hebben gebracht.

Aan de verplichting tot samenwerking met de instellingen van de Gemeenschap (gebaseerd op artikel 5 EEG-Verdrag en verordening nr. 2/71) is bovendien de verplichting gekoppeld om de door de nationale wetgeving voorgeschreven geheimhouding te verzekeren, zowel tegenover de partijen en de onderdanen van de betrokken Lid-Staat als tegenover de andere Lid-Staten of buitenlanders. Nu artikel 214 EEG-Verdrag en artikel 5 van verordening nr. 165/74 het beroepsgeheim waarborgen, is het verstrekken van de door de Commissie met het oog op de inning van de eigen middelen in het gemeenschappelijk belang gevraagde gegevens derhalve verenigbaar met het Italiaanse stelsel.

De Commissie is van mening dat, wanneer de Italiaanse staat zich achter het geheim van de instructie zou kunnen verschuilen om haar communautaire verplichtingen niet te hoeven nakomen, dit het evenwicht tussen de Lid-Staten van de Gemeenschap duidelijk zou verstoren. Enkele Lid-Staten immers hebben een rechtsstelsel dat het inquisitoire beginsel verwerpt ten gunste van het accusatoire of althans voorrang geven aan enkele belangrijke facetten hiervan. Bovendien duurt de instructie in de Italiaanse rechtspraktijk zeer lang, althans langer dan in de andere Europese rechtsstelsels.

De Commissie wijst erop dat een eventuele vrijspraak van de verdachten voor de Italiaanse administratie — en indirect voor de Gemeenschap — gezag van gewijsde zou hebben en zou leiden tot een verval van recht of tot een negatieve werking van het gewijsde, in die zin dat een met het misdrijf verband houdende civiele rechtsvordering dan niet meer voor de burgerlijke of administratieve rechter kan worden ingesteld, voortgezet of opnieuw ingesteld. Het is echter onaanvaardbaar dat de Gemeenschap schade zou lijden enkel omdat de nationale procedurevoorschriften van de verschillende Lid-Staten aldus luiden. Anders gezegd, de Gemeenschap is niet te beschouwen als een „partij" in strikte zin, doch als rechtssubject dat er op dezelfde gronden als de Italiaanse staat belang bij heeft toegang te krijgen tot alle stukken van de in Italië ingestelde strafrechtelijke procedure. Om deze reden had tenminste een „ruime" uitlegging van de bevoegdheden van de civiele partij moeten worden bevorderd en aanvaard, die de mogelijkheid biedt de beginselen van het nationale recht en de erkende rechten van het supranationale lichaam te verzoenen.

Volgens de Commissie is nog een andere benadering mogelijk, die in casu uiteindelijk ook de beste leek, al was het maar als een formule om op terug te vallen. De Gemeenschap zou „kennis hebben kunnen nemen van de aan de Italiaanse overheid — niet als medewerker van de rechter, doch als afzonderlijke partij in het strafgeding — bekende stukken en feiten." Zo gezien had het Italiaanse ministerie van Financiën zich een afschrift kunnen bezorgen van alle documenten betreffende de instructie in de strafprocedures te Turijn en te Como, met uitzondering van de processen-verbaal van de getuigenverhoren en van de confrontatie van getuigen; eenmaal in het bezit van deze stukken, had het ze aan de Commissie moeten doorzenden, hetgeen met

vertraging en slechts ten dele is geschied. Het had voorts moeten aandringen op toezending van afschriften van alle dagvaardingen teneinde de juiste en volledige bewoordingen van de telastlegging te kennen. Tenslotte had de administratie der financiën, als bij het geding betrokken partij, zich beter en volledíger kunnen kwijten van haar communautaire verplichting, indien zij had verlangd dat de gegevens die door middel van de kennisgeving van procedure („avviso di procedimento") aan de betrokkenen worden verstrekt dezelfde zouden zijn welke volgens artikel 6, lid 3, sub a, van het Europese Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens moeten worden meegedeeld („aard" en „reden" van de ingebrachte beschuldiging).

Met betrekking tot de enquêtes die voor de tussenkomst van de strafrechter waren verricht en waarvoor de Commissie reeds belangstelling had getoond, merkt zij op dat de overgang van de administratieve naar de rechterlijke fase niet onverwacht of toevallig was geweest. De strafrechtelijke procedure wordt in gevallen als het onderhavige ingeleid door een rapport van de Guardia di Finanza, die aan het einde van het administratieve onderzoek het bestaan van een misdrijf constateert. Nu de Italiaanse administratie wist hoezeer de inleiding van een strafrechtelijke procedure het verstrekken van inlichtingen aan de Gemeenschap zou bemoeilijken, was het beter een meer in overeenstemming met een goede geest van samenwerking geweest, wanneer zij de Gemeenschap alles had verteld wat zij wist, en eerst daarna het rapport had opgesteld dat tot het ingrijpen van de strafrechter zou leiden, waardoor alle gegevens onder geheimhouding kwamen te vallen.

De Commissie concludeert dat de Italiaanse staat geen volledige en vruchtbare medewerking heeft verleend aan het legitieme belang van de Commissie om een diepgaand onderzoek in te stellen naar de ernstige ontduiking op het gebied van de vorenomschreven heffingen, en dat de Italiaanse staat zijn handelwijze onvoldoende heeft weten te rechtvaardigen.

B — In haar verweerschrift beantwoordt de *Italiaanse Republiek* de grieven van de Commissie als volgt:

— de Italiaanse administratieve instanties stonden buiten het onderzoek van de Guardia di Finanza; zij konden daaraan niet deelnemen en dus ook geen kennis nemen van de resultaten ervan. In de tweede fase, die van de strafrechtelijke instructie, konden de administratieve organen de Commissie geen instructiedossiers (met name het eindrapport van de Guardia di Finanza) zenden, omdat het geheim van de instructie zich daartegen verzette;

— een afschrift van de telastlegging is aan de Commissie gezonden, zodat dit punt niet meer in geding is. Over de stappen die zijn ondernomen op grond van de resultaten van de verhoren die op rogatoire commissie van de rechter van instructie te Turijn hebben plaatsgevonden, en die ter opheldering van de rol van Nederlandse, Duitse, Franse, Belgische en Zwitserse natuurlijke en rechtspersonen in de zwendelaffaire, kon de Italiaanse adminstratie geen inlichtingen geven om de eenvoudige reden dat zij die zelf niet bezat;

— met betrekking tot het verwijt dat de Italiaanse administratie geen afschrift van de aan de verdachten uitgebrachte dagvaardingen heeft ge-

vraagd en de rechter niet heeft verzocht in de kennisgeving van procedure de belangrijkste gegevens en met name de „aard" en de „reden" van de tegen de verdachten uitgebrachte beschuldiging op te nemen, wijst de Italiaanse regering erop dat de eerste fase van het geding — de instructie — uitsluitend bestaat in het verzamelen van bewijsmateriaal om te kunnen vaststellen of de verdachte al dan niet moet worden berecht, en dat de administratie der douane dus feitelijk noch rechtens het verzoek van de Commissie kon inwilligen.

De Italiaanse Republiek is van mening dat de Commissie deze zaak gebruikt als voorwendsel om de omvang van haar eigen bevoegdheden theoretisch te laten vaststellen, veeleer dan om de concrete problemen die het onderhavige geval stelt, op te lossen.

Zij wijst op het arrest van 5 mei 1977 in zaak 110/76 (Pretore di Cento/X, Jurispr. 1977, blz. 851), volgens hetwelk „bij de huidige stand van het gemeenschapsrecht alleen de Lid-Staten en hun autoriteiten bevoegd zijn in rechte op te treden voor de nationale rechter teneinde de betaling te vorderen van de communautaire ontvangsten welke eigen middelen vormen"; het Hof verwierp daarmee de opvatting van de Commissie, die had voorgesteld te antwoorden dat „de nationale rechter gehouden is aan de Gemeenschap kennis te geven van de inleiding van de strafvervolging terzake van smokkel, indien hij ingevolge de nationale rechtsvoorschriften verplicht is tot een dergelijke kennisgeving, niet alleen aan de partijen die ten principale gerechtigd zijn tot een actie tegen de verdachte, doch ook aan de partijen wier belang een interventie in de zaak zou kunnen rechtvaardigen, voorzover de mogelijkheid tot interventie in deze bijzondere procedure is voorzien in het nationale recht."

In de communautaire regeling is het in de eerste plaats de bevoegde dienst of instelling van de Lid-Staat, die de vordering „constateert"; zodra de vordering is geconstateerd, „geldt een recht als vastgesteld" (artikel 2 van verordening nr. 2/71); eerst vanaf dit tijdstip kan de Commissie controle uitoefenen, ook over de voorafgaande fasen, daaronder begrepen de vaststelling van de feiten. Deze uitlegging van het toepassingsgebied van de controle door de Commissie volgt in het bijzonder ten eerste uit de logica van het systeem en ten tweede:

— uit een vergelijking van het eerste en het tweede lid van artikel 14 van verordening nr. 2/71; terwijl het eerste lid bepaalt dat „de Lid-Staten de verificaties en enquêtes met betrekking tot de vaststelling verrichten", spreekt lid 2, met een duidelijke verwijzing naar de werkzaamheden die met het oog op de vaststelling van de feiten worden verricht, met betrekking tot de taak van de Commissie slechts van „controles", een limitatieve term waarmee duidelijk wordt geaccentueerd dat de voorafgaande fase van de vaststelling is beëindigd;

— uit de verwijzing in artikel 2 van verordening nr. 165/74 naar de definitie van de vaststelling, bedoeld in artikel 2 van verordening nr. 2/71;

— uit artikel 14, lid 2, laatste alinea, van verordening nr. 2/71, waarin sprake is van „ter beschikking houden van

de in artikel 3 bedoelde bewijsstukken", hetgeen veronderstelt dat de fase waarin de vordering wordt vastgesteld, en die tot de uitsluitende bevoegdheid van elke Lid-Staat behoort, is beëindigd;

— uit de inachtneming van de „controles die door die Lid-Staten worden uitgevoerd overeenkomstig hun wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen", bedoeld in artikel 14, lid 3, sub a, van verordening nr. 2/71, hetgeen veronderstelt dat er onderscheid bestaat tussen de verificatie van de juistheid van de feiten en de controle (vgl. ook de laatste overweging van verordening nr. 165/74);

— uit het in artikel 4 van verordening nr. 165/74 gemaakte onderscheid tussen „(nationale) diensten en instellingen die voor de vaststelling en de terbeschikkingstelling verantwoordelijk zijn" en de „(nationale) autoriteiten die met de controles terzake zijn belast";

— uit de bepaling in ditzelfde artikel 4, lid 2, sub a, dat de controles betrekking hebben op de „op gegevens van de nationale diensten gebaseerde vaststelling", hetgeen impliceert dat er een fase is waarin deze „gegevens" worden verzameld en die voorafgaat aan de controle van de documenten waarin de eigen middelen worden vastgesteld;

— uit de nieuwe formulering van artikel 1 van verordening nr. 2891/77, dat thans bepaalt dat „de middelen ... door de Lid-Staten worden vastgesteld ... en ter beschikking van de Commissie gesteld en gecontroleerd op de in deze verordening vastgestelde wijze", zodat ook hier duidelijk wordt dat de controle plaatsvindt na afloop van de fase van vaststelling.

In een document dat weliswaar alleen voor intern gebruik van de Commissie is bestemd, doch dat daarom niet minder van belang lijkt — „Vademecum voor de controle van de eigen middelen (uitgezonderd BTW)" — daterend uit juni 1978 en opgesteld door het Directoraatgeneraal Begrotingen, wordt erop gewezen dat

— „voor elk van de eigen middelen dient te worden geverifieerd dat elk feit dat de betrokken eigen middelen doet ontstaan, inderdaad heeft geleid tot een vaststelling zodra de schuldvordering ... tot stand is gekomen";

— de geassocieerde controle „voornamelijk erop is gericht aan de hand van de door de Lid-Staten bewaarde bewijsstukken na te gaan: of de procesgang ‚eigen middelen' bij de diensten en organen van de Lid-Staten zodanig is, dat de ontvangsten overeenkomstig de communautaire voorschriften worden bepaald; of de toepassing van deze procedures door de nationale diensten, overeenkomstig de geldende voorschriften, inderdaad leidt tot een bepaling van de communautaire middelen die regelmatig en in overeenstemming met de communautaire voorschriften is; dat de procedures worden onderzocht aan de hand van bewijsstukken."

In casu kon en kan de Commissie geen gebruik maken van de bevoegdheid tot geassocieerde controle, omdat de Italiaanse douane (die ook thans nog niet beschikt over de gegevens die nodig zijn om de rechten vast te stellen en de schuldenaars te vervolgen) de vordering nog niet heeft „vastgesteld". Men kan dus niet zeggen dat de Italiaanse Republiek haar verplichtingen niet is nagekomen.

De beperking van de controlebevoegdheid van de Commissie tot de administratieve werkzaamheden van de Lid-Staten vloeit voort uit de communautaire regeling, die uitgaat van de veronderstelling dat de controles in de eerste plaats tot de rechtstreekse bevoegdheid van de staten behoren. Het zijn de staten die de Commissie op haar verzoek bij de controle betrekken en die (wederom op verzoek van de Commissie) aanvullende controles verrichten. De controles — waarbij de Commissie eventueel wordt betrokken — worden verricht door de nationale diensten (artikel 2, eerste alinea, van verordening nr. 165/74) en hebben betrekking op de (nationale) diensten en instellingen die voor de vaststelling en de terbeschikkingstelling van de eigen middelen verantwoordelijk zijn (artikel 4 van verordening nr. 165/74). De Gemeenschap wordt enkel betrokken bij de controle van administratieve diensten, welke door andere administratieve diensten wordt verricht en die de Commissie eventueel kan aanvullen. Evenmin als de administratieve diensten van de Lid-Staten — die de Commissie dus ook niet kunnen betrekken bij werkzaamheden waar zijzelf buiten staan — kan de Commissie zich op enigerlei wijze mengen in gerechtelijke onderzoeken door controle van de activiteiten van de strafrechter tijdens de instructie. De controle van de Commissie kan eerst plaatsvinden (in associatie met de nationale administratieve diensten) in een latere fase, wanneer na de beëindiging van het strafrechtelijk onderzoek de eigen middelen moeten worden vastgesteld op basis van de resultaten van dat onderzoek, en vervolgens ter beschikking van de Commissie moeten worden gesteld. De opvatting dat de strafrechter de Commissie als medewerkster bij zijn instructiewerkzaamheden zou moeten betrekken, is dus volstrekt onaanvaardbaar.

Al evenzeer ongegrond is de subsidiaire stelling van de Commissie, inhoudende dat de controle zich steeds op administratief vlak afspeelt doch zonder dat daarbij aan de nationale administratie en aan de bij het onderzoek betrokken gemeenschapsdiensten nationale bepalingen kunnen worden tegengeworpen die de Commissie op enigerlei wijze zouden verhinderen kennis te nemen van lopende onderzoeken in verband met de vaststelling van feiten waaruit eigen middelen kunnen voortvloeien. De gemeenschapsregeling bepaalt immers dat de vaststelling van de eigen middelen moet geschieden door de Lid-Staten „overeenkomstig hun wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen", en wil dus in ieder geval de soevereiniteit van de de Lid-Staten bij de uitoefening van hun taken waarborgen. Het probleem van de voorrang van het gemeenschapsrecht doet zich in casu dus niet voor.

Het geheim van de instructie is dus niet de oorsprong van de onverenigbaarheid met het Verdrag en de negatieve gevolgen daarvan waarover de Commissie het heeft:

— er is geen sprake van onverenigbaarheid met artikel 223 EEG-Verdrag, want het geheim van de instructie betekent niet dat de Lid-Staat weigert gegevens te verstrekken, doch enkel dat het tijdstip waarop deze gegevens toegankelijk worden, wordt opgeschoven;

— het recht van partijen op verweer wordt in feite niet beperkt, want het geheim van de instructie geldt slechts voor een bepaalde fase van het strafproces en wordt opgeheven nog voordat de instructie is voltooid;

— niet alleen kan een eventuele beslissing van de rechter van instructie om

niet tot vervolging over te gaan, worden bestreden, doch de instructie kan worden heropend wanneer nieuw bewijsmateriaal wordt gevonden; deze beslissing heeft noch in civiele noch in strafzaken kracht van gewijsde.

Met betrekking tot de suggestie van de Commissie dat de Italiaanse rechter de „bevoegdheden van de burgerlijke partij" ruim had dienen op te vatten, wijst de Italiaanse Republiek erop dat zij alle gegevens waartoe zij met inachtneming van de thans voor het geheim van de instructies geldende voorschriften toegang had, aan de Commissie heeft doorgegeven.

De Italiaanse Republiek komt tot de volgende conclusies:

— de Italiaanse douane heeft tot dusver aan de Commissie alle belangrijke gegevens verstrekt, waarover zij tijdens de administratieve onderzoeken in deze zaak heeft beschikt, alsmede alle belangrijke gegevens die voor haar als civiele partij in het lopende strafproces toegankelijk waren;

— zoals zij al meerdere malen heeft verklaard, zal zij alle gegevens doorgeven waarover zij met name na de nederlegging van het dossier van de rechter van instructie zal kunnen beschikken, hetgeen een volledig en onpartijdig onderzoek van de gehele zaak mogelijk zal maken;

— uit deze houding van de Italiaanse administratie blijkt op tastbare wijze haar wil om in alle opzichten mee te werken, zelfs in ruimere mate dan zij krachtens de communautaire regeling verplicht is.

In bijlage bij haar verweerschrift legt de Italiaanse Repuliek een afschrift over van het verzoek van de Avvocatura dello Stato te Turijn van 16 december 1978 aan de rechter van instructie en de beschikking van de rechter van instructie van 20 december 1978.

C — Bij repliek merkt de *Commissie* in de eerste plaats op dat zij nog steeds noch de nota van de Guardia di Finanza van 10 december 1975 heeft ontvangen, noch de mededeling van de Guardia di Finanza aan het douanekantoor Turijn, noch de door het douanekantoor te Turijn opgestelde akte inzake de schatting van de ontdoken bedragen, noch de in bijlage bij de „kennisgeving" opgenomen, „toelichting" inzake de personen en voertuigen die bij de smokkel betrokken waren.

De Commissie is van mening dat de concentratie van de bevoegdheden bij de verschillende Lid-Staten geen bestaansreden heeft, indien aan de controle door de Commissie iedere inhoud wordt ontnomen, hetgeen het geval zou zijn wanneer de Italiaanse opvatting als juist wordt erkend. Een stelsel waarin de eigenlijke schuldeiser zich niet slechts tot derden moet wenden om zijn vordering te innen, doch zelfs niet het recht heeft de daarop betrekking hebbende stukken in te zien, is niet aanvaardbaar. De aan de Commissie verleende bevoegdheden vormen een logische aanvulling van de aan de Lid-Staten opgelegde verplichting om alle eigen middelen vast te stellen, en van de daaraan voor de Lid-Staten verbonden verantwoordelijkheden, en moeten dus dezelfde draagwijdte hebben als deze laatste. De verplichting van de Commissie, niet slechts toe te zien op de inning van de vastgestelde middelen, maar ook op de inning van de ten onrechte niet vastgestelde middelen, door terug te gaan tot hetgeen men het „belastbare feit" noemt, is dus moeilijk betwistbaar.

De controle door de Commissie wordt niet rechtstreeks uitgeoefend op de handelingen van degenen die de belasting verschuldigd zijn, doch op de inning door de Lid-Staten, dat wil zeggen op de „verificaties en enquêtes met betrekking tot de vaststelling en de terbeschikkingstelling van de eigen middelen", die de Lid-Staten moeten verrichten; en het is deze fase waarin overeenkomstig de bepalingen van artikel 14 van verordening nr. 2/71 de controle van de Commissie valt.

De in het verweerschrift verdedigde beperkende uitlegging van de controlebevoegdheden van de Commissie wordt door de tekst van de regeling niet bevestigd:

— de Commissie kan worden betrokken bij alle controles die de Lid-Staat op basis van zijn nationale wetgeving kan verrichten om naar behoren te voldoen aan de verplichtingen die de communautaire regeling oplegt, en in de eerste plaats de vaststelling van alle verschuldigde eigen middelen;

— de woorden „met betrekking tot de vaststelling", gebezigd in artikel 14 van verordening nr. 2/71, zijn toegelicht in verordening nr. 165/74 in die zin, dat zij betrekking hebben op „controles die noodzakelijk zijn voor de vaststelling", en met name op de „overeenstemming van de vaststelling ... met de bij besluit van 21 april 1970 vastgestelde communautaire regels";

— de woorden van artikel 2 van deze laatste verordening — „in de verordening nr. 2/71 bedoelde vaststelling en terbeschikkingstelling van de eigen middelen" — hebben naar de letter noch, a fortiori, in hun verband de betekenis van „zodra de vaststelling is verricht", doch „zoals zij moet worden verricht op basis van verordening nr. 2/71";

— het tweede deel van artikel 14, lid 2, van verordening nr. 2/71 regelt niets anders dan de verplichting van de Lid-Staten, de Commissie bij de door haar verrichte controles „de in artikel 3 bedoelde bewijsstukken" ter beschikking te stellen; maar enerzijds lijkt artikel 3 niet te moeten worden uitgelegd in die zin, dat het noodzakelijkerwijs doelt op een reeds verrichte vaststelling, en anderzijds — en vooral — beperkt artikel 14, lid 2, de controlebevoegdheid van de Commissie stellig niet tot bedoelde stukken;

— uit het argument ontleend aan artikel 4 van verordening nr. 165/74, blijkt dat zowel de met de controle belaste nationale autoriteiten als alle andere diensten, instellingen of autoriteiten die op de een of andere wijze verantwoordelijk zijn voor de vaststelling, moeten samenwerken met de Commissie bij de door haar verrichte controles;

— het argument ontleend aan artikel 4, lid 2, sub a, blijkt ongegrond, immers de controle heeft betrekking zowel „de op gegevens van de nationale diensten gebaseerde vaststelling", „de overeenstemming van de vaststelling ... met de communautaire regels", als tenslotte „de aanwezigheid van ... bewijsstukken en hun overeenstemming met bovenbedoelde verrichtingen";

— wat betreft het „Vademecum voor de controle van de eigen middelen", de in het verweerschrift geciteerde zin is gelicht uit een context waarin juist

het tegengestelde wordt gezegd van hetgeen de Italiaanse Republiek beweert;

— tenslotte kan die nieuwe redactie van artikel 1 van verordening nr. 2891/77 in geen geval restrictief worden uitgelegd.

Met betrekking tot de omvang van haar controlebevoegdheden merkt de Commissie het volgende op:

— de Italiaanse Republiek heeft zich bereid verklaard om in samenwerking met de Commissie aanvullende controles te verrichten, die juist betrekking hebben op de feiten die ten grondslag liggen aan de onderhavige zaak en die — volgens haar — nog geen aanleiding hebben gegeven tot een vaststelling van eigen middelen. Dit is volkomen in tegenspraak met hetgeen de Italiaanse Republiek thans stelt;

— het is een vaste (en nooit aangevochten) praktijk van de Commissie, in alle Lid-Staten controles te verrichten op feiten die nog geen aanleiding hebben gegeven tot vaststelling van eigen middelen;

— bij de goedkeuring van verordening nr. 165/74 is inderdaad verklaard dat de controles van de Commissie zich niet mochten uitstrekken tot nationale procedures ter bestrijding van fraude, doch dit was alleen mogelijk omdat verordening nr. 165/74, waarvoor die beperking gold, enkel betrekking heeft op het zenden van gevolmachtigde functionarissen naar de Lid-Staten en omdat men meende dat een volledige informatie van de Commissie door de Lid-Staten, zoals voorzien in artikel 14 van verordening nr. 2/71, kon voorkomen dat men in bijzonder netelige gevallen functionarissen ter plaatse zou moeten zenden.

De Commissie wijst erop dat zij in casu geen controle heeft willen uitoefenen op de werkzaamheden van de rechterlijke macht bij het onderzoek van de strafrechtelijke aspecten van de onregelmatigheden. Uit een onderzoek van het optreden van de Italiaanse administratie der financiën blijkt trouwens dat alleen zij verantwoordelijk is voor het misdrijf, en uiteindelijk dus de Lid-Staat als geheel; het beroep op het geheim van de instructie en de houding van de rechter lijkt enkel een alibi te zijn voor het feit dat de Italiaanse Republiek van meet af aan dwars heeft gelegen en om in die houding te kunnen volharden.

Tot staving van deze bewering bespreekt de Commissie in bijzonderheden de Italiaanse wettelijke en bestuursrechtelijke maatregelen inzake de opsporing van douane-overtredingen. Zij leidt daaruit het volgende af:

— de Italiaanse administratie der financiën was van meet af aan volledig op de hoogte van hetgeen door de Guardia di Finanza aan de rechterlijke autoriteiten is meegedeeld, of had dit althans moeten zijn; zij was trouwens volgens de ministeriële aanwijzingen gemachtigd nota's op te stellen en opmerkingen te maken teneinde niet slechts een objectieve toepassing van de wet te bevorderen, maar doch ook een juiste en billijke behartiging van de financiële belangen die door de schending van de douaneregeling werden geschaad;

— de Italiaanse Repupliek kan zich niet beroepen op het feit dat een overheidslichaam zich niet behoorlijk en tijdig heeft gekweten van de op hem rustende verplichtingen, door tegenover de administratie der financiën te verzwijgen hetgeen haar bekend moest zijn;

— de douane te Turijn was bekend met alle gegevens om de aard, de hoeveelheid en de waarde te kunnen schatten van de goederen waarvan de Guardia di Finanza had geconstateerd dat er geen heffingen over waren betaald, en om het bedrag van de verschuldigde rechten te kunnen vaststellen. Enerzijds wijst de Commissie erop dat bij het delict sluikhandel de hoogte van de geldboete afhankelijk is van het bedrag van de ontdoken rechten, en dat het eventuele vonnis dus met name ten aanzien van het juiste bedrag van deze rechten kracht van gewijsde kan hebben, en anderzijds, dat de juiste schatting van die rechten vanaf het begin van de procedure van bijzonder belang is, omdat op basis van deze schatting het openbaar ministerie krachtens de artikelen 616 e. v. van het Italiaanse Wetboek van strafvordering gerechtigd is om al bij het begin van de procedure wettelijke hypotheek te vestigen en conservatoir beslag te leggen op de goederen van de verdachte, tot zekerheid van de door deze verschuldigde bedragen. Daarom is het voor de Gemeenschap van bijzonder belang, de technische schatting van de ontdoken rechten door de nationale financiële instanties te controleren, niet enkel vóórdat de definitieve mededeling van de aanklacht — waaraan de rechter bij zijn uiteindelijke beslissing immers gebonden is —, maar zo snel mogelijk, zodat de organen van de staat tijdig doeltreffend beroep kunnen instellen bij de instellingen die krachtens de nationale wet zijn belast met de waarborging van de ontdoken rechten;

— zodra de douane van de Guardia di Finanza de gegevens heeft ontvangen om de waren te kunnen indelen en de heffingen vast te stellen, onderzoekt zij alle informatie waarover zij beschikt, teneinde een besluit te nemen over de wenselijkheid terstond langs administratieve weg over te gaan tot inning van de ontdoken rechten (uiteraard binnen de grenzen van hetgeen is vastgesteld, en onder voorbehoud van terugbetaling of compensatie, al naar gelang de afloop van de strafprocedure) dan wel de uitspraak in de strafzaak af te wachten.

Bedoelde schatting is zo uiterst belangrijk, omdat de gedwongen invordering langs administratieve weg de mogelijkheid biedt snel, op zijn minst door het verlangen van een zekerheidsstelling, de hand te leggen op de goederen van de heffingschuldenaars die niet strafrechtelijk zijn gedagvaard en tegen wie maatregelen als wettelijke hypotheek of beslaglegging dus niet mogelijk zijn. De Gemeenschap, en dus indirect de Commissie, heeft dus ontegenzeglijk belang bij een tijdige controle op het gebruik dat de douane van deze mogelijkheid maakt.

Met betrekking tot de draagwijdte en de grenzen van het geheim van de instructie merkt de Commissie voorts op dat het rapport dat zij nodig heeft om met name de feiten waaruit de heffingplicht ontstaat, vast te stellen, niet berust bij een bepaald orgaan of een bepaalde dienst van de staat, maar bij de staat als zodanig met al zijn administratieve en rechterlijke organen; men kan dus niet stellen dat uitsluitend contact moet worden onderhouden met de Italiaanse douane, doch dat rechtstreekse contacten met de Italiaanse justitie niet mogelijk zijn.

Voorts is het voor de Commissie van belang om, ongeacht de aard van het verrichte onderzoek, snel en volledig op de hoogte te worden gesteld. Wanneer het verkrijgen van deze belangrijke gegevens

wordt vertraagd tot een tijdstip lang na dat waarop de onwettige handelingen hebben plaatsgevonden, dan betekent dat, dat men volstrekt nutteloze gegevens in handen krijgt.

Met betrekking tot de opmerking dat het geheim van de instructie geen nadeel heeft kunnen toebrengen aan de belangen van de betrokken partijen, in die zin „dat het uitsluitend geldt voor één fase van het strafgeding", wijst de Commissie erop dat de enquêtes die aan de instructie zijn voorafgegaan, en de instructie zelf van essentieel belang zijn voor het latere verloop van de gehele strafprocedure, en dat bovendien de „partijen" in strikte zin tot het moment waarop de instantie door de nederlegging van het dossier ter griffie wordt afgesloten, wordt belet kennis te nemen van het beslissende bewijsmateriaal, dat het belangrijkste onderdeel vormt van de voor de uitspraak essentiële bewijsvoering, namelijk de getuigenverklaringen en de in beslag genomen documenten.

Wat tenslotte de opmerking betreft, dat een beslissing van de rechter van instructie om niet te vervolgen, geenszins betekent dat de civiele partij haar vorderingsrecht verliest, betoogt de Commissie dat het uitzondering is dat in de loop van de behandeling nieuwe bewijzen of nieuwe gezichtspunten voor het onderzoek naar voren komen en dat de instructie bepalend is voor het gehele proces.

D — In haar dupliek deelt de *Italiaanse Republiek* in de eerste plaats mee, dat de stukken die op de strafprocedure betrekking hebben, zijn neergelegd ter griffie van de rechtbank te Turijn. De rechter van instructie moet nu een beslissing tot afsluiting van de instructie nemen, dat wil zeggen een verwijzingsbeschikking voor wat betreft de personen tegen wie naar zijn mening voldoende bewijsmateriaal bestaat, en een beslissing van niet-vervolging in alle andere gevallen. Inmiddels heeft de Avvocatura dello Stato kennis genomen van het strafdossier en verzocht om afschriften van wat zij als de belangrijkste stukken beschouwde, dat wil zeggen de definitieve aanklacht van de Guardia di Finanza te Turijn en het requisitoir van het Openbaar Ministerie. Afschrift van deze stukken is aan de Commissie gezonden en in bijlage bij de dupliek gevoegd. Nu dus het geschil zijn belang ten enenmale heeft verloren, nodigt de Italiaanse Republiek de Commissie uit het beroep in te trekken.

De Italiaanse Republiek geeft opnieuw een uiteenzetting van de feiten die haars inziens duidelijk aantonen dat de Italiaanse administratie geenszins nalatig is geweest of obstructie heeft gepleegd, maar naarmate zijzelf informatie ter beschikking kreeg, deze aan de Commissie heeft doorgegeven, „daarbij blijk gevend van een onvoorwaardelijke bereidwilligheid die verder gaat dan haar strikte communautaire en nationale verplichtingen."

De Italiaanse Republiek komt op tegen de bij repliek aangevoerde argumenten:

— de controle van de Commissie moet a posteriori worden uitgeoefend en niet gedurende het onderzoek, omdat de controlebevoegdheid daardoor zou gaan lijken op een bevoegdheid om het onderzoek te leiden;

— de conclusies van de definitieve vaststelling zouden ook negatief kunnen uitvallen en de Commissie kan dan stellig navraag doen naar de redenen waarom geen vaststelling tot stand is gekomen. Daarentegen kan zij niet ingrijpen in het onderzoek, immers in deze fase kan niet worden volstaan met het vaststellen van eventuele nalatigheden of gebreken, daar slechts

op het laatste moment, dat wil zeggen bij de definitieve vaststelling, kan blijken of deze van belang zijn voor de verantwoordelijkheid;

— de door de Italiaanse Republiek verdedigde opvatting vindt steun in het „Vademecum voor de controle op de eigen middelen" van de Commissie.

Met betrekking tot het „onderwerp" van de controle acht de Italiaanse Republiek het uitgesloten dat de rechter kan worden beschouwd als een dienst of instelling die verantwoordelijk is voor de vaststelling van de eigen middelen, waarop de mededeling bedoeld in artikel 4, lid 1, van verordening nr. 2/71 in de eerste plaats betrekking heeft. In het licht van de duidelijke bepaling van artikel 3, lid 1, sub a, van verordening nr. 165/74 (waarin sprake is van „ambtenaren" van de Lid-Staten, hetgeen zeker niet de rechters omvat) moet worden aangenomen dat er inderdaad bepaalde grenzen zijn gesteld aan de controle van de Commissie. Geen enkele rechtsorde staat trouwens de controle van de rechterlijke werkzaamheden door administratieve organen toe.

Thans blijkt dat het enige van de Guardia di Finanza afkomstige document van werkelijk belang, dat door de administratie niet aan de Commissie is gezonden, namelijk het definitieve rapport van 16 oktober 1976, dat in bijlage bij de dupliek is opgenomen, nimmer aan de administratie der financiën is toegezonden en tot op heden niet ter kennis van deze dienst is gekomen. Dit is het gevolg van het feit dat de Guardia di Finanza niet gehouden is processen-verbaal die behalve douanemisdrijven ook misdrijven van geheel andere aard betreffen, aan de douane te zenden; de reden hiervan is dat zolang het gaat om schending van louter douaneregelingen, het nagenoeg uitsluitend erom gaat de belangen van de fiscus te behartigen, zodat het procesverbaal aan de douane kan worden toegezonden om onverwijld te worden aangevuld met de technische gegevens die vervolgens dienen om de boete te bepalen (die in wezen evenredig is aan de frauduleus ontdoken heffingen); wanneer daarentegen deze douanemisdrijven gepaard gaan met andere ernstige delicten, gaan andere belangen overheersen en wordt de noodzaak om de belangen van de fiscus te vrijwaren, terzijde gesteld door die van een strenge vervolging van alle bijkomende misdrijven; het is dan zinvol enige tijd (tot het einde van de instructie) te wachten alvorens de volledige gegevens aan de douane door te zenden voor de berekening van de boetes. De nationale bepalingen zijn derhalve juist toegepast.

Met betrekking tot de aanspraak om gegevens te verkrijgen door middel van een verzoek aan de rechter om meer gedetailleerde kennisgeving te verzenden, wijst de Italiaanse Republiek erop, dat de kennisgeving aan de partij die er belang bij kan hebben zich civiele partij te stellen, bestaat uit een korte mededeling, met het doel de eventuele belanghebbende in kennis te stellen van de procedure, en geen stuk waarin, zoals de Commissie zou willen, „de inhoud van het rapport van de Guardia di Finanza aan de justitie" wordt weergegeven; anders zou niet duidelijk zijn wat nu wel het nut is van het geheim van de instructie.

Wat dit geheim betreft, aanvaardt de Commissie de opvatting dat de desbetreffende nationale bepalingen, voor zover zij kunnen worden tegengeworpen aan de nationale dienst belast met de vaststel-

ling van de eigen middelen, ook kunnen worden tegengeworpen aan de Commissie, wanneer men er tenminste van uitgaat dat zij slechts contact mag onderhouden met de douane, hetgeen de Commissie betwist. De Italiaanse Republiek wijst er echter op, dat volgens haar de juistheid van die premisse niet kan worden bestreden. Aangenomen — hetgeen absurd zou zijn — dat de Commissie bevoegd was ook controle uit te oefenen op de werkzaamheden van de rechter, dan zou het geheim van de instructie haar niettemin kunnen worden tegengeworpen, omdat de rechter gebonden blijft aan de „nationale wettelijke regeling", waaraan de communautaire bepalingen niet derogeren.

De Italiaanse Republiek herhaalt derhalve:

— dat er in geen enkel opzicht sprake kan zijn van nalatigheid harerzijds;

— dat de Italiaanse administratie tot dusver, zodra haar dit mogelijk was, de Commissie alle belangrijke gegevens heeft verstrekt naarmate zij hierover zelf beschikte;

— dat zij, zodra de rechter van instructie zijn beslissing heeft genomen (beschikking tot verwijzing naar de rechtbank of beschikking van nietvervolging), de Commissie daarvan afschrift zal zenden en haar regelmatig op de hoogte zal houden van de voortgang van het strafproces en van de belangrijkste administratieve aspecten die daarbij naar voren zullen komen.

Zij is er van overtuigd dat de Commissie, na kennisneming van de haar laatstelijk toegezonden documenten en gezien het feit dat er geen geschil is, of althans dat dit zijn belang heeft verloren, het beroep zal intrekken.

Ter terechtzitting van 27 september 1979 zijn mondelinge opmerkingen gemaakt door de Commissie, te dezen vertegenwoordigd door G. Olmi, adjunct-directeur-generaal van de juridische dienst, en G. Campogrande, lid van de juridische dienst, als gemachtigden, bijgestaan door A. Giarda, advocaat te Milaan; en door de Italiaanse regering, te dezen vertegenwoordigd door O. Fiumara, avvocato dello Stato.

De advocaat-generaal heeft ter terechtzitting van 7 november 1979 conclusie genomen.

In rechte

1 Bij verzoekschrift van 21 december 1978, ingeschreven ten Hove op 22 december daaropvolgende, heeft de Commissie krachtens artikel 169, tweede alinea, EEG-Verdrag het Hof verzocht vast te stellen dat de Italiaanse Republiek, door te weigeren de Commissie te betrekken bij bepaalde controles met betrekking tot de vaststelling en het ter beschikking stellen van de eigen

middelen van de Gemeenschappen en haar de verkregen resultaten mee te delen, de ingevolge artikel 5 EEG-Verdrag en artikel 14 van verordening nr. 2/71 van de Raad van 2 januari 1971 houdende toepassing van het besluit van 21 april 1970 betreffende de vervanging van de financiële bijdragen van de Lid-Staten door eigen middelen van de Gemeenschappen (PB L 3 van 1971, blz. 1), thans vervangen door verordening nr. 2981/77 van de Raad van 19 december 1977 (PB L 336 van 1977, blz. 1), op haar rustende verplichtingen niet is nagekomen.

2 In april 1976 kwam de Commissie ter ore dat in het kader van het intracommunautaire handelsverkeer fraude was gepleegd met betrekking tot 6 000 ton boter afkomstig uit derde landen. De waar was van een entrepôt te Rotterdam per vrachtwagen naar Italië vervoerd. Het verzenden uit de haven was regelmatig geschied onder de regeling voor extern communautair douanevervoer. De desbetreffende T1-documenten waren echter op onregelmatige wijze gezuiverd, hetzij onderweg hetzij in Italië, en vervangen door valse of vervalste documenten voor intern communautair douanevervoer, waardoor aanzienlijke bedragen aan landbouwheffingen konden worden ontdoken.

3 Bij brief van 26 juli 1976 deelde de Commissie de Permanente vertegenwoordiger van Italië mee dat de „inlichtingen" waarover zij beschikte, „een verzoek om aanvullende controle in de zin van artikel 14 van verordening nr. 2/71" rechtvaardigden. Italië werd niet alleen verzocht een aanvullende controle te verrichten, doch ook om de Commissie daarbij te betrekken.

4 De centrale administratie van de Italiaanse douane ging op het verzoek in en belegde een bijeenkomst te Milaan en Como van ambtenaren van de Italiaanse douane en de Commissie. Eén resultaat van deze bijeenkomst was de ontdekking dat er waarschijnlijk verband bestond tussen de onderhavige fraude en bepaalde verrichtingen waarnaar al sedert 1975 een onderzoek van de Guardia di Finanza gaande was. Volgens de Italiaanse administratie behoorden de aspecten van het onderzoek die verband hielden met strafbare handelingen, in laatste instantie tot de bevoegdheid van de justitie.

5 Daar de administratie van de Italiaanse douane meende dat er verband bestond tussen het onderzoek van het Ufficio Istruzione Penale te Turijn en de onderhavige importen, verzocht zij de rechter van instructie te Turijn om afschrift van het rapport van de Guardia di Finanza. Op 2 februari 1977 wees de rechter van instructie dit verzoek echter af, op grond dat terzake van de in dit rapport vermelde feiten een strafrechtelijk onderzoek gaande was, zodat het rapport, evenals alle andere stukken het onderzoek betreffende, onder het geheim van de instructie vielen.

6 Een nieuw verzoek van het ministerie van Financiën van 24 januari 1978 werd door de rechter van instructie te Turijn om dezelfde redenen afgewezen.

7 Wegens de afwijzing van deze verzoeken heeft de Italiaanse douaneadministratie blijkbaar geen kennis kunnen nemen van de inhoud van het dossier in de strafprocedure, en daarvan dus ook geen mededeling kunnen doen aan de Commissie.

8 Op 20 april 1978 zond de Commissie de Italiaanse Republiek het met redenen omkleed advies bedoeld in artikel 169 EEG-Verdrag. In dit advies wordt bijzondere nadruk gelegd op de bevoegdheid van de Commissie om, wegens de voorrang van het gemeenschapsrecht boven het nationale recht, ook diepgaand onderzoek te doen met betrekking tot de feiten die de ontdoken fiscale vorderingen hadden doen ontstaan, en op de verplichting van de Lid-Staten met alle hun ten dienste staande middelen mee te werken bij het uitoefenen van het controlerecht. Volgens de Commissie moet de rechtstreekse toepasselijkheid van verordening nr. 2/71 aldus worden opgevat, dat de regels van het gemeenschapsrecht volledige werking dienen te hebben als onmiddellijke bron van rechten en verplichtingen voor allen die zij aangaan, particulieren zowel als Lid-Staten. Dit zou ook gelden voor alle rechterlijke instanties, die, binnen het kader van hun competentie, als orgaan van een Lid-Staat tot taak hebben de door het gemeenschapsrecht aan de instellingen toegekende bevoegdheden te respecteren. Bovendien zouden de bepalingen van het gemeenschapsrecht, door het feit van hun inwerkingtreding, ipso jure tot niet-toepasselijkheid leiden van iedere oudere nationale regeling die ermee in strijd is, daaronder begrepen de bepalingen van het Wetboek van strafvordering, die niet aan de Commissie zouden kunnen worden tegengeworpen om haar te verhinderen de haar bij verordening nr. 2/71 opgedragen controlebevoegdheid uit te oefenen.

9 De Italiaanse regering antwoordde op dit advies met het betoog dat de Commissie niet kon verlangen bij de rechterlijke werkzaamheden te worden betrokken: ook de administratieve controle-instanties van de Lid-Staten stonden daarbuiten en konden de Gemeenschap dus niet betrekken bij werkzaamheden waarvan zijzelf waren uitgesloten. De Commissie zou in casu derhalve niet kunnen stellen dat door de vertraging, die ontstaan is doordat het onderzoek uit de handen van de administratie is overgegaan in die van de justitie, inbreuk is gemaakt op artikel 14 van verordening nr. 2/71.

10 Nadat de Italiaanse douane-administratie op 6 november 1978 had vernomen dat het gerechtelijk vooronderzoek was afgesloten, richtte zij op 16 december 1978 een nieuw verzoek tot de rechter van instructie.

11 Bij beschikking van 20 december 1978 verleende deze enkel machtiging voor het maken van afschrift van de telastlegging in de formulering van de Procureur van de Republiek. Dit stuk werd aan de Commissie gezonden en is in bijlage bij het verweerschrift opgenomen.

12 De Commissie ontving op 19 januari 1979 afschrift van de definitieve telastlegging met betrekking tot alle verdachten.

De controlebevoegdheid van de Commissie

13 De Italiaanse regering betoogt dat de in verordening nr. 2/71 aan de Commissie verleende bevoegdheid eerst kan worden uitgeoefend nadat het nationale administratieve orgaan de vaststelling van de eigen middelen heeft voltooid, dat wil zeggen het bestaan van de vordering heeft vastgesteld en deze ter beschikking van de Gemeenschappen heeft gesteld. De in de gemeenschapsregeling bepaalde procedure bestaat uit drie fasen: de „vaststelling" van de eigen middelen, het „ter beschikking stellen" van de vastgestelde middelen en het uitvoeren van de „controles". De controlefase, waarin de Commissie bevoegd is in te grijpen, zou eerst kunnen aanvangen nadat de nationale administratieve diensten de voorafgaande fasen hebben beëindigd. Eerst dan zou de Commissie in samenwerking met die diensten kunnen verifiëren of de vaststelling van de eigen middelen en de betaling daarvan naar behoren zijn verricht.

14 Hiertegen voert de Commissie aan dat haar controle, wil zij doeltreffend zijn, moet kunnen worden uitgeoefend vanaf het ogenblik waarop het bestaan is vastgesteld van een feit dat eigen middelen doet ontstaan. Dit zou volgen uit de bepalingen inzake de controle, met name de artikelen 6 en 14 van verordening nr. 2/71.

15 Het Hof kan zich niet aansluiten bij de redenering van de Italiaanse regering, die aan de bepalingen van de toepasselijke teksten iedere inhoud zou ontnemen. De bevoegdheden van de Commissie zouden dan beperkt zijn tot verificatie achteraf van de boekhouding van de eigen middelen, die de Lid-Staten moeten voeren. Artikel 6 van verordening nr. 2/71 schrijft echter een maandelijkse opneming in de boekhouding voor en artikel 9, lid 2, bepaalt dat elke vertraging bij het boeken de betrokken Lid-Staten verplicht tot het betalen van rente. Aangezien volgens artikel 6 de vastgestelde rechten in de communautaire boekhouding worden vermeld als te innen ontvangsten, is het noodzakelijk dat de Commissie vanaf dat ogenblik gerechtigd is te verlangen dat aanvullende controles worden verricht en dat zij vanaf het tijdstip waarop de vaststelling had moeten plaatsvinden wordt betrokken bij door de Lid-Staten zelf uitgevoerde controles.

16 De Italiaanse regering kan dus niet met vrucht de bevoegdheid van de Commissie betwisten om controle uit te oefenen vanaf de fase van de vaststelling der eigen middelen door het bevoegde orgaan van de betrokken Lid-Staat.

Het geheim van de instructie

17 Bij onderzoek van de argumenten die ter ondersteuning van het beroep zijn aangevoerd, blijkt dat de voornaamste grief van de Commissie gericht is tegen de weigering van de Italiaanse administratie om de gegevens over de strafrechtelijke procedure, die als zodanig onder het geheim van de instructie vallen, mee te delen. Derhalve rijst de vraag, of de gemeenschapsregeling terzake aldus kan worden uitgelegd, dat de Lid-Staten verplicht zijn dergelijke inlichtingen te verschaffen, eventueel in afwijking van de nationale procesrechtelijke voorschriften.

18 Artikel 14 van verordening nr. 2/71, overgenomen in artikel 18 van verordening nr. 2891/77, luidt als volgt:

„1. De Lid-Staten verrichten de verificaties en enquêtes met betrekking tot de vaststelling en het ter beschikking stellen van de eigen middelen. De Commissie oefent haar bevoegdheden uit onder de in dit artikel aangegeven voorwaarden.

2. In dit kader:

— verrichten de Lid-Staten de aanvullende controles die de Commissie in een met redenen omkleed verzoek van hen kan verlangen;

— betrekken de Lid-Staten de Commissie, op haar verzoek, bij de door hen uitgevoerde controles.

De Lid-Staten nemen alle maatregelen ter vergemakkelijking van bovengenoemde controles . . ."

19 In de eerste plaats moet worden opgemerkt dat de toepasselijke communautaire voorschriften de Commissie niet de bevoegdheid geven zelf deze controles te verrichten, doch bepalen dat de Commissie „zal worden betrokken" bij de door de Lid-Staten verrichte controles. Daaruit volgt dat deze teksten op zichzelf geen wijziging brengen in de controleprocedures die in de verschillende Lid-Staten gelden.

20 Voorts moet erop worden gewezen dat in de gemeenschapsvoorschriften geen verband wordt gelegd tussen de controlebevoegdheden inzake de vaststelling van de eigen middelen en de in de nationale wetgeving voorziene waarborgen voor een goed verloop van strafrechtelijke procedures.

21 Hieruit volgt dat bij de huidige stand van het gemeenschapsrecht de controles die de Commissie kan verlangen en waarbij zij moet worden betrokken, alle controles omvatten die de nationale administratie kan verrichten, doch

dat uit de betrokken teksten niet de bedoeling kan worden afgeleid wijziging te brengen in de verhouding tussen de administratie en de rechterlijke macht.

22 De voorschriften van de nationale strafwetgeving, die de mededeling van het dossier van de strafrechtelijke procedure aan bepaalde personen verbieden, kunnen dus aan de Commissie worden tegengeworpen voor zover diezelfde beperkingen ten aanzien van de nationale administratie gelden.

23 Bij onderzoek van de stukken blijkt dat de Italiaanse regering, na tijdens de procedure voor zover haar dit rechtens mogelijk was, de Commissie haar medewerking te hebben verleend, de gegevens die onder het geheim van de instructie vielen, aan de Commissie heeft meegedeeld zodra dat geheim door de rechter van instructie was opgeheven.

24 Mitsdien moet worden vastgesteld dat Italië niet te kort is geschoten in de ingevolge het Verdrag op hem rustende verplichtingen.

25 Het beroep moet derhalve worden verworpen.

Kosten

26 Ingevolge artikel 69, paragraaf 2, van het Reglement voor de procesvoering moet de in het ongelijk gestelde partij in de kosten worden verwezen.

27 Aangezien verzoekster in het ongelijk is gesteld, dient zij in de kosten te worden verwezen.

HET HOF VAN JUSTITIE,

rechtdoende:

1. **Verwerpt het beroep.**

2. **Verwijst verzoekster in de kosten.**

O'Keeffe Touffait Mertens de Wilmars

Pescatore Mackenzie Stuart Bosco Koopmans

Uitgesproken ter openbare terechtzitting te Luxemburg op 10 januari 1980.

De griffier

A. Van Houtte

De waarnemend president

A. O'Keeffe

(president van de Eerste kamer)

CONCLUSIE VAN DE ADVOCAAT-GENERAAL J.-P. WARNER VAN 7 NOVEMBER 1979 [1]

Mijnheer de President,
mijne heren Rechters,

Inleiding

In de zaak, krachtens artikel 169 EEG-Verdrag aanhangig gemaakt tegen de Italiaanse Republiek, vraagt de Commisse het Hof vast te stellen dat de Italiaanse Republiek, door te weigeren de Commissie te betrekken bij de controles met betrekking tot de vaststelling en het ter beschikking stellen van de eigen middelen van de Gemeenschappen, en haar

1 — Vertaald uit het Engels.